

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 602/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených JUDr. Stanislavom Rešutíkom, advokátom, M. R. Štefánika 36, Brezno, proti upovedomeniu Okresnej prokuratúry Trenčín č. k. 1 Pn 149/22/3309-10 zo 7. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. septembra 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v záhlaví označeným upovedomením Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „okresná prokuratúra“), ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť okresnej prokuratúre na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín, odboru kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-41/2-VYS-TN-2022 z 23. februára 2022 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“) bolo podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté trestné oznámenie sťažovateľky [REDACTED] vo veci podozrenia z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa podľa nej mali dopustiť súrodenci [REDACTED] a [REDACTED] tým, „že od 17. 03. 2005 doposiaľ nezisteným spôsobom zmenili zápisy vlastníkov na Katastrálnom úrade v [REDACTED] a pripravili oznamovateľku o podielnícké podiely na parcelách č. [REDACTED] zapísaných na LV [REDACTED] k. ú. [REDACTED], ktoré jej mali patriť na základe osvedčenia o dedičstve č. k. 4D 48/2000 zo 17. 03. 2005, vydaného notárkou [REDACTED] v [REDACTED] a previedli tieto podiely na seba, pričom v katastri po manipuláciách nedokázala nájsť ani ďalšie parcely, na ktorých mala mať podiely a ktoré boli pôvodne zapísané na LV [REDACTED] k.ú. [REDACTED].“

LV [redacted] k.ú. [redacted], LV [redacted] k.ú. [redacted], LV [redacted] k.ú. [redacted], LV [redacted] k.ú. [redacted], LV [redacted] k.ú. [redacted] a LV [redacted] k.ú. [redacted], čím jej mali spôsobiť škodu vo výške 58.000,- Eur“.

3. Prokurátor okresnej prokuratúry sa na základe žiadosti sťažovateľov o preskúmanie zákonnosti postupu policajta v predsúdnom konaní z 31. mája 2022 (sťažovatelia ho označili ako návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, pozn.) v upovedomení č. k. 1 Pn 149/22/3309-10 zo 7. júla 2022 (ďalej len „napadnuté upovedomenie“) stotožnil s uznesením vyšetrovateľa a jeho dôvodmi, považoval ho za zákonné a vecne správne. V konaní bol podľa neho zistený skutkový stav v dostatočnom rozsahu potrebnom pre rozhodnutie. Policajt postupoval v súlade s Trestným poriadkom. Na základe vykonaného šetrenia nebolo preukázané podozrenie zo spáchania podvodu, keďže nebola naplnená objektívna a subjektívna stránka tohto trestného činu. Policajt sa v odôvodnení uznesenia o odmietnutí veci vysporiadal so všetkými skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie. Uviedol skutočnosti, ktoré považoval za dokázané, dôkazy, o ktoré oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov, ako aj právne úvahy. Z vykonaného dokazovania podľa prokurátora nevyplývajú žiadne skutočnosti preukazujúce spáchanie trestnej činnosti. Samotný spor o vlastnícke právo k nehnuteľnosti nenapĺňa ani formálne znaky akéhokoľvek trestného činu, ide o typický občianskoprávny vzťah. Nárokov z tohto vzťahu sa sťažovatelia môžu domáhať v civilnom procese. Prokurátor priblížil úlohu trestného práva v spoločnosti, načrtol hranice trestnej represie v súkromnoprávných vzťahoch, spomenul prevenčnú povinnosť podľa Občianskeho zákonníka a zásadu „práva patria bdelym“ a na základe ním uvedených dôvodov žiadosť odložil.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Uznesenie vyšetrovateľa, s ktorým sa stotožnil prokurátor okresnej prokuratúry, nie je ústavne a zákonne udržateľné, pretože (i) vyšetrovateľ nepostupoval v súlade s § 196 ods. 2 Trestného poriadku; (ii) vyšetrovateľ neskúmal obsah spisu sp. zn. 4 D 48/2000, Dnot 7/2000 vedeného notárkou a súdnou komisárkou [redacted], najmä spôsob, akým malo dôjsť k splnomocneniam v dedičskom konaní, či splnomocnenia, na ktoré je poukazované, sú meritórne, či na ich základe mohlo dôjsť k vzniku vlastníckeho práva u osôb označených za podozrivé, nepredvolal podozrivé osoby, neskúmal, či predmetné osvedčenie prípadnými dedičmi mohlo byť napadnuté, či mali o takejto možnosti vedomosť; (iii) vyšetrovateľ nepostupoval podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, neskúmal skutočnosť, že minimálne k 24. augustu 2021 bola parcela č. [redacted] evidovaná na katastrálnej mape tak, že list vlastníctva k danej nehnuteľnosti nebol založený, čo nekorešponduje s časovou osou titulov nadobudnutia podozrivými.

5. Vyšetrovateľom nebolo dostatočne zistené, či došlo k naplneniu obligatórnych znakov skutkovej podstaty zločinu podvodu, dokazovanie nebolo vykonané v potrebnom rozsahu. V danej veci sú zrejmé pochybnosti o dostatočnom zistení skutkového stavu. Z doteraz vykonaného dokazovania nevyplýva dostatočne odôvodnený záver, že by podozriví nespáchali skutok, napadnuté upovedomenie je tak nepreskúmateľné. Postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo aj k porušeniu § 2 ods. 9, 10, 11 a 21 Trestného poriadku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd zistil, že sťažnosť obsahuje formálny nedostatok spočívajúci v absencii jednej zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania, a to plnomocenstva na zastupovanie advokátom. Napriek nedostatku predloženia riadneho splnomocnenia, čo je odstrániteľný nedostatok návrhu, ústavný súd nepristúpil k výzve na jeho odstránenie, ale z hľadiska procesnej efektívnosti a rýchlosti konania pristúpil k posúdeniu obsahu žiadosti, pretože dospel k záveru, že ani náprava odstrániteľného nedostatku sťažnosti by nebola spôsobilá privodiť sťažovateľom úspech pri predbežnom prerokovaní ich sťažnosti.

8. V podanej ústavnej sťažnosti totiž úplne absentuje osobitná náležitosť ústavnej sťažnosti, a to uvedenie konkrétnych skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k tvrdenému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Ústavná sťažnosť je argumentačne doslovným prepisom žiadosti sťažovateľov z 31. mája 2022, do ktorej je iba doplnený záver prokurátora vyplývajúci z napadnutého upovedomenia. Ústavná sťažnosť teda neobsahuje žiadne konkrétne výhrady sťažovateľov, ktoré by mali čo len minimálny ústavnoprávny presah. Sťažovatelia sa ani nepokúsili o vecnú polemiku so závermi prokurátora okresnej prokuratúry.

9. Vecné odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu (m. m. II. ÚS 102/2019). Ide o neodstrániteľný nedostatok ústavnej sťažnosti, ktorého absencia, a to aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov advokátom, musí nevyhnutne viesť k rozhodnutiu o odmietnutí ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom.

10. Nad rámec dôvodov na odmietnutie ústavnej sťažnosti ústavný súd uvádza, že sa oboznámil aj s uznesením vyšetrovateľa a dôvodmi, ktoré viedli k odmietnutiu trestného oznámenia, ako aj s napadnutým upovedomením prokurátora okresnej prokuratúry.

11. Dôvody uvádzané sťažovateľmi v ústavnej sťažnosti nespochybňujú ústavnú udržateľnosť napadnutého upovedomenia, hoci bolo stručné. Sťažovatelia upriamujú pozornosť na ďalšie okolnosti, ktorými sa podľa ich názoru mal vyšetrovateľ zaoberať (vedomosť prípadných dedičov o možnosti napadnúť vydané osvedčenie, neskúmanie spôsobu evidovania jednej parcely na katastrálnej mape vo vzťahu k časovej osi titulov nadobudnutia podozrivými). Na tieto otázky dal vyšetrovateľ čiastočne odpovede, ktoré svojím rozsahom čiastočne presahujú potreby rozhodnutia a vzťahuje sa na nich aj zásada „práva patria bdelym“, ako správne poznamenal v napadnutom upovedomení prokurátor okresnej prokuratúry.

12. Posúdenie, či sú splnené podmienky na začatie trestného stíhania, je v právomoci orgánov činných v trestnom konaní, do ktorej ústavný súd v zásade nezasahuje, nepredpisuje im, aké úkony by prípadne mali ešte vykonať, keďže sám nie je takýmto orgánom. Orgány činné v trestnom

konaní nemajú právomoc na rozhodovanie občianskoprávných sporov. Ich rozsiahle vyšetrovacie právomoci (ako aj povinnosť náležitého zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie) neslúžia na vyhľadávanie a zabezpečovanie dôkazov pre oznamovateľov trestných činov ani nie sú dôvodom na neuplatnenie prostriedkov občianskeho práva dotknutými osobami (oznamovateľmi, poškodenými). Len prostriedkami občianskeho práva, a nie trestného práva môže sťažovateľka v 1. rade dosiahnuť, aby bola vedená ako „spolupodielnička“, teda podielová spoluvlastníčka označených nehnuteľností.

13. Vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľ'a trestného činu. Právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľka v 1. rade ako oznamovateľka trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jej oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jej predstave.

14. K porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by mohlo dôjsť, ak by sa vo veci konajúce orgány odmietli zaoberať podaným trestným oznámením v rozsahu porušujúcom ich kompetenčné zmocnenia alebo by v rozhodujúcej miere *a priori* opomenuli preveriť relevantné skutočnosti, alebo by predostreli arbitrárne závery skutkových zistení, k čomu však v prípade sťažovateľ'ov nedošlo.

15. Vo vzťahu k sťažovateľmi označenej referenčnej norme čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že ide o *lex specialis* vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a upravuje základné právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Sťažovatelia ústavnou sťažnosťou nenapadli súdne rozhodnutia v rámci správneho súdnictva ale opatrenie prokuratúry, a preto neprichádza do úvahy možnosť porušenia ich základného práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje subsidiárnu prítomnosť dôvodu na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. U sťažovateľ'ov v 2. až vo 4. rade ústavný súd zistil aj neprípustnosť ústavnej sťažnosti, pretože pred podaním návrhu ústavnému súdu nevyužili možnosť domáhať sa ochrany nimi označených práv na iných orgánoch verejnej moci, ako to urobila sťažovateľka v 1. rade podaním trestného oznámenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu